

MEMORANDUM O POROZUMENÍ

medzi

Detským fondom OSN (UNICEF)

unicef | **for every child**

a

Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky

 **MINISTRY
OF JUSTICE
OF THE SLOVAK REPUBLIC**

DRAFT

ÚVODNÉ USTANOVENIA

Berúc do úvahy, že Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky je ústredným orgánom štátnej správy pre súdy a väzenstvo a pripravuje právnu úpravu v oblasti ústavného práva, trestného práva, občianskeho práva, obchodného práva, rodinného práva, konkurzného práva a medzinárodného práva súkromného, zabezpečuje zastupovanie Slovenskej republiky na Európskom súde pre ľudské práva a zastupovanie Slovenskej republiky v konaní pred Súdny dvorom Európskej únie, zabezpečuje plnenie úloh súvisiacich s členstvom Slovenskej republiky v Eurojuste a zabezpečuje tvorbu a uskutočňovanie štátnej politiky a koordináciu plnenia úloh v oblasti ľudských práv;

Uznávajúc, že UNICEF je poverený Valným zhromaždením Organizácie Spojených národov, aby sa zasadzoval za ochranu práv detí, pomáhal uspokojovať ich základné potreby a rozširoval ich príležitosti na dosiahnutie ich plného potenciálu;

Uznávajúc, že UNICEF trvá na prežití, ochrane a rozvoji detí ako na univerzálnych rozvojových imperatívoch, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou ľudského pokroku.

Uznávajúc, že UNICEF sa zaviazal zabezpečovať osobitnú ochranu najviac znevýhodneným deťom – obetiam vojen, katastrof, extrémnej chudoby, všetkých foriem násilia a vykorisťovania, a tým s postihnutím.

Zhodujúc sa na tom, že deti utekajúce pred vojnou, konfliktom, chudobou alebo inými hrozbami, sú vystavené zvýšenému riziku násilia, vykorisťovania a zneužívania, vrátane obchodovania s ľuďmi, ako aj zvýšenému riziku rozdelenia rodiny a môžu sa stretnúť s prekážkami v prístupe k spravodlivosti, keď prídu do konfliktu so zákonom alebo kontaktu; s justíciou alebo súdnym systémom;

Uznávajúc, že od 24. februára 2022 utieklo z Ukrajiny viac ako 2,2 milióna detí, z ktorých sa stali utečenci a nespočetne mnoho ďalších detí bolo vysídlených v dôsledku násilia v ich krajine a hrozba, ktorej deti čelia, je skutočná a narastajúca;

Toto Memorandum o porozumení sa uzatvára medzi

Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky, ďalej len “**Ministerstvo**”, Račianska 71, 813 11 Bratislava, Slovenská republika, zastúpenom ministrom spravodlivosti pán JUDr. Viliam Karas, PhD.

a

Detkým fondom OSN, UNICEF, ďalej len “**UNICEF**”, medzinárodnou a medzivládnu organizáciou založenou Valným zhromaždením OSN, s pobočkou v Bratislave v Slovenskej republike, zastúpenou pani Michaelou Bauer, koordinátorkou reakcie na núdzovú situáciu pre Slovenskú republiku.

Článok 1

Účel memoranda

Toto Memorandum o porozumení (ďalej len Memorandum) zohľadňuje dohodu dosiahnutú medzi oboma stranami a záväzky a povinnosti prijaté oboma stranami týkajúce sa bezpečnosti a ochrany utečencov na Slovensku, vrátane detí a rodín z Ukrajiny a tretích krajín, a iných zraniteľných osôb na Slovensku, najmä detí a rodín, so zameraním na ochranu detí, vrátane, ale nie výlučne, ochrany pred obchodovaním s ľuďmi a vykorisťovaním, násilím páchaným na deťoch, odlúčenia rodín, a podporou prístupu detí k spravodlivosti pri konflikte so zákonom alebo pri kontakte s justíciou alebo súdnym systémom.

Článok 2

Všeobecné zásady

Memorandum je založené na základných zásadách participácie, najlepšieho záujmu dieťaťa, dôstojnosti, ochrany pred diskrimináciou a právneho štátu.

Memorandum je relevantné pre všetky spôsoby, ktorými sa deti pravdepodobne, z akéhokoľvek dôvodu a v akomkoľvek rozsahu, môžu dostať do kontaktu so všetkými príslušnými orgánmi a službami zapojenými do vykonávania trestného, občianskeho alebo správneho práva.

Článok 3

Rozsah a oblasť spolupráce

Spolupráca bude pokrývať nasledovné oblasti systému spravodlivosti:

1. Zaobchádzanie s deťmi a mladistvými, ktorí sú v rozpore so zákonom, vrátane údajných páchatelov priestupkov a trestných činov, zo strany justičných inštitúcií, a vrátane detí z Ukrajiny a iných tretích krajín tak, aby sa spolupráca sústredila, ale neobmedzovala len na:
 - a. podporu výkonu probácie a mediácie pri presadzovaní komunitných sankcií a opatrení (alternatívnych opatreniach) ukladaných páchatelovi pred odsúdením, po vynesení rozsudku, ale aj po prepustení z výkonu trestu odňatia slobody,
 - b. podporu prístupov restoratívnej justície s osobitným zameraním na údajných podozrivých alebo obvinených mladistvých páchatelov a páchatelov blízkych veku mladistvých.
2. Podpora od prvého kontaktu detí so systémom súdnictva alebo inými príslušnými orgánmi ako aj počas tohto procesu, vrátane detských obetí a svedkov trestných činov, vrátane detí z Ukrajiny a tretích krajín tak, aby sa spolupráca sústredila, ale neobmedzovala len na:

- a. budovanie systémových riešení na ochranu a podporu obetí, vrátane obetí domáceho násillia, sexuálneho násillia a násillia páchaného na ženách a deťoch, v úzkej spolupráci s občianskou spoločnosťou,
 - b. podpora komunikácie vhodnej pre deti a konaní zameraných na detské obeť a svedkov
3. Zlepšenie prístupu detí k spravodlivosti, vrátane prístupu k občianskym a správnym konaniam a právnej pomoci vhodnej pre deti tak, aby sa spolupráca sústredila, ale neobmedzovala len na:
 - a. podporovanie práce slovenských súdov, v prípadoch kde rozhodujú o deťoch utekajúcich z Ukrajiny a tretích krajín, vrátane detí zo zariadení starostlivosti o deti a detí, ktoré prišli do krajiny bez zákonného zástupcu (bez sprievodu)
 - b. Podporovanie analýzy dát a informácií týkajúcich sa detí v súdnom systéme a súvisiacich právnych a politických ustanovení s cieľom podporiť lepšie plánovanie, a zameranie a reálne zabezpečenie intervenčných programov
 - c. Podporovanie Centra právnej pomoci a iných aktérov v poskytovaní právnej pomoci vhodnej pre deti a zvyšovania povedomia o právach detí pre deti na Slovensku, vrátane tých utekajúcich z Ukrajiny a tretích krajín.
4. Prevencia násillia páchaného na deťoch, vrátane online násillia tak, aby sa spolupráca sústredila, ale neobmedzovala len na:
 - a. Podporu prevencie online násillia páchaného na deťoch, vrátane sexuálneho vykorisťovania a zneužívania detí, online šikanovania, online nenávisťných prejavov, násillia z nenávisťi a trestných činov z nenávisťi, online hrozieb obchodovania s ľuďmi a iných trestných činov, ktoré postihujú deti na Slovenku, vrátane tých, ktoré utekajú z Ukrajiny a tretích krajín.
5. Budovanie kapacít relevantných aktérov v justičnom systéme tak, aby sa spolupráca sústredila, ale neobmedzovala len na:
 - a. podporovanie agendy Justičnej akadémie Slovenskej republiky, ako vzdelávacej inštitúcie justičného systému s celoštátnou pôsobnosťou, s prihliadnutím na prípravu profesionálov, ktorí sú v priamom kontakte s deťmi s potrebou multidisciplinárnej prípravy o právach a potrebách detí, vrátane komunikácie s nimi, a vrátane zamerania sa na komunikáciu s deťmi postihnutými konfliktom
 - b. podporovanie agendy Inštitútu vzdelávania Ministerstva spravodlivosti, odborných a administratívnych zamestnancov súdov a ostatných rezortných organizácií pri stanovovaní spoločného hodnotiaceho rámca medzi rôznymi odborníkmi pri uplatňovaní multidisciplinárneho prístupu pri práci s deťmi v konaniach, alebo pri úkonoch, ktoré zahŕňajú alebo majú vplyv na deti s ohľadom na ich najlepší záujem

Článok 4

Úlohy a zodpovednosti UNICEF

- V súlade s Hlavnými záväzkami v Humanitárnej činnosti pre deti organizácie UNICEF, v ktorých sa uvádza politika a rámec UNICEF na dodržiavanie práv detí postihnutých humanitárnymi krízami, a podľa Plánu reakcie na krízovú situáciu, ktorý vypracoval UNICEF, bude UNICEF podporovať vnútroštátne a regionálne orgány v ich primárnej zodpovednosti za reakciu na krízovú situáciu, poskytovať pomoc dotknutým deťom a rodinám, uľahčovať prácu humanitárnych subjektov a zabezpečovať mobilizáciu domácich a medzinárodných zdrojov prostredníctvom svojich technických odborných znalostí, koordinácie a osvetly.
- UNICEF sa pri tom vo svojej činnosti zaväzuje dodržiavať tieto humanitárne zásady: ľudskosť, nestrannosť, neutralitu a nezávislosť.
- V súlade s ustanoveniami Článkov 1 a 2 UNICEF, v rámci dostupných finančných a ľudských zdrojov:
 - Poskytne priamu technickú a finančnú podporu štátu a partnerom z občianskej spoločnosti v poskytovaní komplexných služieb zameraných na ochranu práv detí ako doplnenie úlohy Ministerstva v reakcii na utečeneckú krízu na Ukrajine, ako je uvedené v Článku 2 a špecifikované v prílohách, ktoré môžu byť dodatkom k tomuto Memorandu.
 - Poskytne priamu technickú a finančnú podporu na mobilizáciu najlepších vnútroštátnych a medzinárodných odborných znalostí s cieľom posilniť kapacity odborníkov v tematických oblastiach relevantných pre toto Memorandu.
 - Bude zdieľať informácie a materiály na zvyšovanie povedomia o ochrane práv detí tak, aby ich najlepší záujem bol prvoradým hľadiskom, vrátane uplatňovania multidisciplinárneho prístupu
 - Sprostredkuje dialóg a spoluprácu medzi odborníkmi v oblasti presadzovania práva a príslušnými vnútroštátnymi a medzinárodnými zainteresovanými stranami pracujúcimi v oblasti prevencie a ochrany práv detí pri uplatňovaní interdisciplinárneho prístupu pri práci s deťmi nachádzajúcimi sa v situáciách osobitnej zraniteľnosti.

Článok 5

Úlohy a zodpovednosti Ministerstva

Podľa článkov 1 a 2 ministerstvo

- Určí kontaktné body pre všetky príslušné oblasti spolupráce, ktoré budú hlavnými prostredníkmi medzi zainteresovanými stranami s cieľom sprostredkovať a koordinovať spoluprácu pri poskytovaní podpory Ministerstvu, najmä pokiaľ ide o:
 1. Deti v konflikte so zákonom
 2. Deti v kontakte s justíciou alebo súdnym systémom
 3. Prístup detí k spravodlivosti
 4. Predchádzanie násiliu páchaného deťmi a na deťoch
 5. Budovanie kapacít (personálnych, materiálno-technických)

- Bude na pravidelnej báze koordinovať svoje činnosti s UNICEF s cieľom dohodnúť sa na spolupráci v oblastiach stanovených v článku 3.

Článok 6

Zapojenie tretích strán

- Podľa dohody s Ministerstvom môže UNICEF zvoliť ďalšieho subdodávateľa a/alebo konzultanta na implementáciu dohodnutých činností stanovených v tomto Memorande. Riadenie projektu a výdavky sa riadia predpismi, pravidlami, politikami a postupmi UNICEF v súlade so Všeobecnými podmienkami zmluvy a/alebo dohody o projektovej spolupráci, ktorú UNICEF podpísal spolu s implementačnými partnermi.

Článok 7

Komunikácia a zviditeľňovanie

- Všetky podujatia, produkty a činnosti zamerané na komunikáciu a zviditeľnenie koordinujú a schvaľujú zodpovedné kontaktné body Ministerstva a UNICEF. Dôvodom je preukázať zodpovednosť a povinnosť a informovať kľúčové cieľové skupiny o postupe a dosiahnutých výsledkoch, ako aj získaných poznatkoch.

Článok 8

Nadobudnutie platnosti a trvanie

- Spolupráca definovaná v tomto Memorande o porozumení nadobudne účinnosť v deň podpisu Memoranda a bude trvať do ukončenia všetkých súvisiacich s programom.

Článok 9

Monitorovanie

- Realizáciu činností budú monitorovať obidve strany na základe dohodnutých indikátorov a metodológie. Ministerstvo poskytne UNICEF podporu v zbere relevantných údajov, aby sa zabezpečilo presné vykazovanie dosiahnutých výsledkov.

Článok 10

Platné medzinárodné právo

- Nič v tomto Memorande o porozumení alebo v súvislosti s ním sa nepovažuje za zrieknutie sa, výslovné alebo implicitné, akýchkoľvek výsad a imunit Organizácie Spojených národov a jej dcérskych organizácií, vrátane UNICEF, či už podľa Dohovoru o výsadách a imunitách

Organizácie spojených národov alebo inak, a žiadne ustanovenie tohto Memoranda sa nebude interpretovať alebo uplatňovať spôsobom alebo v rozsahu, ktorý je v rozpore s týmito výsadami alebo imunitami.

Článok 11

Riešenie sporov

- V prípade sporu vyplývajúceho z vykonávania tohto Memoranda o porozumení, strany sa navzájom poradia o dosiahnutí dohody a v prípade, že to nebude možné, uplatnia sa ustanovenia článku VIII Dohovoru o výsadách a imunitách Organizácie spojených národov z roku 1946, pričom príslušnou inštitúciou je Komisia Organizácie spojených národov pre medzinárodné obchodné právo (UNCITRAL).

Článok 12

Zmeny a prílohy

- Toto Memorandum o porozumení sa môže meniť iba s písomným súhlasom UNICEF a Ministerstva. Žiadna strana nemôže rozhodovať v menej druhej strany alebo zasahovať do jej záväzkov.
- Zmluvné strany sa môžu dohodnúť na podpísaní príloh k tomuto Memorandu o konkrétnych otázkach v oblasti spolupráce, a to buď medzi Ministerstvom a UNICEF alebo medzi príslušnými organizačnými zložkami.

Článok 13

Vyššia moc

- Žiadna zo zmluvných strán nenesie zodpovednosť za akékoľvek neplnenie alebo oneskorenie v plnení záväzku podľa tohto Memoranda, ktoré vznikli z akýchkoľvek dôvodov (*vyššia moc*), ktoré nie je možné primerane ovplyvniť.

Článok 14

Úradný jazyk

- Toto Memorandum o porozumení je vyhotovené v štyroch (4) exemplároch, dvoch (2) v anglickom a dvoch (2) v slovenskom jazyku, pričom každá zmluvná strana si ponechá jeden

exemplár v každom jazyku. V prípade vzniknutého sporu sa zmluvné strany dohodli, že pre výklad tohto Memoranda bude relevantná verzia napísaná v anglickom jazyku.

V mene UNICEF

V mene Ministerstva spravodlivosti
Slovenskej republiky

Michaela Bauer
Kordinátorka reakcie na núdzovú
situáciu, Slovenská Republika

JUDr. Viliam Karas, PhD.
Minister spravodlivosti Slovenskej
republiky

Bratislava, .decembra 2022.

DRAFT